

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/300
KARAR NO : 2021/436
KARAR TR : 20/09/2021

ÖZET: Kesinti yoluyla ödenen emlak vergisinin iadesi istemiyle açılan davanın görüm ve çözümünde 2577 sayılı Kanun'un 2. ve 2576 sayılı Kanun'un 6. maddesi uyarınca DAR YARGI ÇER S NDE YER ALAN VERG MAHKEMES N N GÖREVL OLDU U hk.

K A R A R

Davacı : M. Y.
Vekili : Av. M.B.G.
Davalı : Altında Belediye Başkanlığı
Vekili : Av. .G.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili dilekçesinde, müvekkilinin, Altında ilçesinde yer alan çe itli ada parsellere ili kin "kamula tırmasız el atma" davaları açtı nı, bu davaları kazandı ndan davalı tarafından ödemeler yapıldı nı ancak "emlak vergilerini" müvekkilinden kesti ini; mar Kanunu'nun " *mar Planlarında Umumi Hizmetlere Ayrılan Yerler*" ba lıklı 13. maddesinin ikinci fıkrasında; " *mar programına alınan alanlarda kamula tırma yapılmıca kadar emlak vergisi ödenmesi durdurulur. Kamula tırmanın yapılması hâlinde durdurma tarihi ile kamula tırma tarihi arasında tahakkuk edecek olan emlak vergisi, kamula tırmayı yapan idare tarafından ödenir. Birinci fıkrada yazılı yerlerin kamula tırma yapılmadan önce plan de i ikli i ile kamula tırmayı gerektirmeyen bir maksada ayrılması halinde ise durdurma tarihinden itibaren geçen sürenin emlak vergisini mal sahibi öder.*" yer alan hükmün 04/07/2019 tarihinde yürürlükten kaldırıldı nı ancak, söz konusu madde halen yürürlükte iken müvekkilinden toplam 4.140,70 TL Bütçe Geliri (Emlak Vergisi) ve Bütçe Geliri (Kamula tırma-Emlak Vergisi) kesintileri yapıldı nı; fıkra hükmünün yürürlükte oldu u tarihte yapılan kesintilerin yasal olmadı na ili kin Yargıtay 5.H.D.nin 27/01/2015 tarih ve E.2014/18549 ve K.2015/922 sayılı ilamının bulundu unu; ifade ederek; fazlaya ili kin hakları saklı kalmak kaydıyla; müvekkiline ödenen kamula tırma parasından haksız olarak kesilen 4.140,70 TL'nin imdilik 100 TL'sinin iadesine karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmı tır.

2. Davalı vekili, süresi içinde verdi i savunma dilekçesinde, emlak vergisine ili kin davanın idari yargı yerinde, vergi mahkemelerinde görülmesi gerekti inden bahisle görev itirazında bulunmu tur.

II. UYU MAZLI A L K N B A VURU SÜREC

A. Adli Yargıda

3. **Ankara 23. Asliye Hukuk Mahkemesi 02/02/2021 tarihli ve E.2020/236 sayılı kararı ile**, davalı idarenin görev itirazının reddine karar vermi tir.

4. Davalı vekili tarafından, süresi içinde verilen dilekçe ile olumlu görev uyu mazlı 1 çıkarılması istemiyle ba vuruda bulunulması üzerine dilekçe, dava dosyasının bir örne i ile birlikte Danı tay Ba savcılı ına gönderilmi tir.

B. Olumlu Görev Uyu mazlı 1 Çıkarılmasına İli kin Danı tay Ba savcılı ı Talebi

5. Danı tay Ba savcısı, açılan davanın idari yargı yerinde görülmesi gerekti inden bahisle 2247 sayılı Kanun'un 10. maddesi gere ince, olumlu görev uyu mazlı 1 çıkarılmasına, dosyanın Uyu mazlık Mahkemesi Ba kanlı ına gönderilmesine karar vermi tir. Olumlu görev uyu mazlı 1 çıkarılmasına ili kin talebin ilgili kısmı öyledir:

"... davacıdan 13/05/2019 tarihinde ödenen kamula tırma bedeli üzerinden kesinti yoluyla tahsil edilen ve 100 TL tutarındaki kısmı dava konusu yapılan emlak vergisinin hukuka uygun olup olmadı ının tespitine yönelik olarak 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre inceleme yapılması gerekmektedir. Bu yoldaki incelemeyi yapma görevi, 2576 sayılı Bölge dare Mahkemeleri, dare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kurulu u ve Görevleri Hakkında Kanunun 6'ncı maddesi uyarınca Vergi Mahkemesine verilmi tir.

Bu itibarla; davacı tarafından kesinti yoluyla ödenen emlak vergisinin iadesi istemiyle açılan davanın görüm ve çözümünde 2577 sayılı Yasanın 2'nci ve 2576 sayılı Yasanın 6'ncı maddesi uyarınca idari yargı içerisinde yer alan vergi mahkemesinin görevli oldu u sonucuna varılmı tir..."

III. BA SAVCILIK DÜ ÜNCESİ

6. Uyu mazlık Mahkemesi Ba kanlı ınca 2247 sayılı Kanun'un 13. maddesine göre Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısının da yazılı dü üncesi istenilmi tir.

7. Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısı, uyu mazlı ın idari yargı yerince görüm ve çözümünün gerekti inden bahisle, 2247 sayılı Kanun'un 10. maddesi gere ince yapılan ba vurunun kabulü gerekti i yolunda yazılı dü ünce vermi tir. Yazılı dü üncenin ilgili kısmı öyledir:

"... idarelerin 1319, 213 ve 6183 sayılı Kanun'lar uyarınca tek yanlı irade açıklamaları ile tesis ettikleri emlak vergisi alınmasına ili kin i lemleri idari i lem niteli i ta umaktadır.

Anılan mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalar uyarınca, 13/05/2019 tarihinde ödenen kamula tırma bedelinden emlak vergisi kesintisi yapılmasına ili kin i lemlerin 3194 sayılı mar Kanunu ile yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine uygun olup olmadı ına ve bu i lem nedeniyle davacının bir zarara u rayıp u ramadı ına yönelik bulunan davanın çözümünde, 2577 sayılı Kanun'un 2/1. (b) ve 2576 sayılı Kanun'un 6/1.a maddesi gere ince idari yargı yerlerinin görevli oldu u sonucuna varılmı tir..."

IV. LG L HUKUK

8. 2576 sayılı Bölge dare Mahkemeleri, dare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kurulu u ve Görevleri Hakkında Kanunun "Vergi Mahkemelerinin görevleri" ba lıklı 6.maddesi öyledir:

*"(De i ik: 24/2/1988 - 3410/2 md.)
Vergi mahkemeleri:*

- a) Genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ili kin davaları,
b) (a) bendindeki konularda 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulanmasına ili kin davaları,
c) Di er kanunlarla verilen i leri,
Çözümler."

9. 2577 sayılı dari Yargılama Usulü Kanunu'nun " dari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı" ba lıklı 2.maddesi öyledir:

"1. (De i ik: 10/6/1994-4001/1 md.) dari dava türleri unlardır:

a) (ptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) darî i lemler hakkında yetki, ekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) dari eylem ve i lemlerden dolayı ki isel hakları do rudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,

c) (De i ik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz artla ma ve sözleşmelerinden do an uyu mazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyu mazlıklara ili kin davalar.

2. dari yargı yetkisi, idari eylem ve i lemlerin hukuka uygunlu unun denetimi ile sınırlıdır. dari mahkemeler; yerindelik denetimi yapamazlar, yürütme görevinin kanunlarda ve Cumhurba kanlı ı kararnamelerinde gösterilen ekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idari eylem ve i lem niteli inde veya idarenin takdir yetkisini kaldıracak biçimde yargı kararı veremezler.

3. (Mülga: 2/7/2018 - KHK-703/185 md.)"

10.1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun "Mevzu" ba lıklı 1.maddesi öyledir:

" Türkiye sınırları içinde bulunan binalar bu kanun hükümlerine göre Bina Vergisine tabidir."

11. Aynı Kanun'un "Usul hükümleri" ba lıklı 37.maddesi öyledir:

" (De i ik: 4/12/1985-3239/113 md.)

Bu Kanun hükümleri saklı kalmak artıyla, bu Kanuna göre alınacak vergiler hakkında 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

Bu Kanunda geçen "Vergi dairesi"tabiri, belediyeleri ifade eder.

Bu Kanunun uygulanmasında, Vergi Usul Kanununun vergi inceleme yetkisi hariç olmak üzere;

1. Belediye gelir ube müdürü, gelir ube müdürü olmayan yerlerde belediye hesap i leri müdürü, hesap i leri müdürü olmayan yerlerde muhasebeci, vergi dairesi müdürü sıfat ve yetkisini haizdir.

2. Vergi Usul Kanununda mahallin en büyük mal memuruna verilmi görev ve yetkiler, belediye ba kanları tarafından kullanılır."

V. NCELEME VE GEREKÇE

A. lk nceleme

12. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı nda, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 20/09/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, davalı vekilinin anılan Kanun'un 10/2 maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptı ı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde ba vuruda bulunması üzerine Danı tay Ba savcısınca, 10. maddede öngörülen biçimde olumlu görev uyu mazlı ı çıkarıldı ı anla ılmaktadır. Usule ili kin herhangi bir noksanlık bulunmadı ndan, görev uyu mazlı ının esasının incelenmesine oy birli iyle karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

13. Raportör-Hâkim Ta kın ÇEL K'in, davanın çözümünde idari yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ ile Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gere i görü ülüp dü ünüldü:

14. Dava, davacı vekili tarafından, kamula tırmasız el atma nedeniyle ta ınmaz için ödenen kamula tırma bedeli üzerinden, haksız emlak vergisi kesintisi yapıldı ı ileri sürülerek vergi tutarının 100 TL tutarındaki kısmının iadesi istemiyle açılmı olup; uyu mazlık, Altında Belediye Ba kanlı ı tarafından davacıdan 13/05/2019 tarihli ve 038822 sayılı mahsup fi i kar ılı ı tahsil edilen 4.140,70 TL tutarındaki emlak vergisinin hukuka uygun olup olmadı ının tespitine ili kindir.

15. Açılan davaya ve davacının iddialarına kar ılık davalı idarece verilen cevap dilekçesinde; emlak vergisinin 1277,03 TL tutarındaki kısmının davacının Ankara li, Altında İçesi, Karapürçek Mahallesi, 24465 Ada, 2 Parsel numarasında kayıtlı olan ve kamula tırmasız el atma uygulanan ta ınmazın kamula tırma bedeli üzerinden hesaplanarak tahsil edildi i, 2863,67 TL tutarındaki kısmının ise Karapürçek Mahallesi 24468 Ada, 1 sayılı Parsel numarasında kayıtlı olan ve kamula tırma i lemine konu edilmeyen ba ka bir ta ınmazın emlak vergisi borcu nedeniyle tahsil edildi inin ileri sürüldü ü anla ılmaktadır.

16. Uygulama ve ö retide, kamu idarelerinin, kamu hizmetinin yürütümü sırasında, kamu gücü kullanarak tek yanlı irade açıklamalarıyla yapımı oldukları i lemler, "*idari i lem*", herhangi bir i lem ya da karara dayanmaksızın gerçekleştirildikleri maddi faaliyetleriyle, görevleriyle ilgili hareketsizlikleri de,"idari eylem" olarak tanımlanmaktadır. Bu ba lamda, idarelerin 1319, 213 ve 6183 sayılı Kanun'lar uyarınca tek yanlı irade açıklamaları ile tesis ettikleri emlak vergisi alınmasına ili kin i lemlerinin idari i lem niteli i ta ıdı ı tartışmalıdır.

17. Buna göre, davacıdan kamula tırma bedeli üzerinden kesinti yoluyla tahsil edilen ve bir kısmı dava konusu yapılan emlak vergisinin hukuka uygun olup olmadı ının tespitine yönelik olarak 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre inceleme yapılması gerekmektedir. Bu yoldaki incelemeyi yapma görevi ise, 2576 sayılı Bölge dare Mahkemeleri, dare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kurulu u ve Görevleri Hakkında Kanunun 6. maddesi uyarınca Vergi Mahkemesine verilmi tir.

18. Bu itibarla; davacı tarafından kesinti yoluyla ödenen emlak vergisinin iadesi istemiyle açılan davanın görüm ve çözümünde 2577 sayılı Kanun'un 2. ve 2576 sayılı

Kanun'un 6. maddesi uyarınca idari yargı içerisinde yer alan vergi mahkemesinin görevli oldu u sonucuna varılmış tır.

19. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Danı tay Ba savcısınca yapılan ba vurunun kabulü ile davalı vekilinin görev itirazının reddine ili kin Ankara 23. Asliye Hukuk Mahkemesinin 02/02/2021 tarihli ve E.2020/236 sayılı kararının kaldırılması gerekmi tir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan nedenlerle;

A. Davanın çözümünde DAR YARGI YER N N GÖREVL OLDU UNA,

B. Danı tay Ba savcısınca yapılan BA VURUNUN KABULÜ ile davalı vekilinin görev itirazının reddine ili kin Ankara 23. Asliye Hukuk Mahkemesinin 02/02/2021 tarihli ve E.2020/236 sayılı KARARININ KALDIRILMASINA,

20/09/2021 tarihinde, OY B RL LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
ükürü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Biol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN